

Krzysztof WOWRA
Łódź

OSOBA I ROLA MARYI W TAJEMNICY USTANOWIENIA EUCHARYSTII W NAUCZANIU PAPIEŻA BENEDYKTA XVI

Zagadnienie „Maryja a Eucharystia” jest bardzo obszerne, dlatego przystępując do jego opracowania konieczne było zawężenie refleksji do wybranych źródeł lub do wybranych aspektów. Jeśli chodzi o źródła, ograniczono się do dokumentów papieża Benedykta XVI wydanych w czasie jego pontyfikatu w latach 2005-2013. Wybór ten podyktowany jest faktem, że artykuł powstał w nawiązaniu do jednego z punktów pracy magisterskiej nt. *Osoba i rola Maryi w teologii różańcowej w nauczaniu papieża Benedykta XVI*, napisanej pod kierunkiem o. prof. dr. hab. Andrzeja Napiórkowskiego OSPPE. W tym miejscu ograniczono się do ukazania obecności Maryi w misterium ustanowienia Eucharystii, zwracając uwagę na:

- fakt obecności Maryi w misterium ustanowienia Eucharystii w kontekście tajemnicy wcielenia;
- fakt przyjęcia Jezusa, co odnosi się do zjednoczenia z Nim, które chrześcijanin przeżywa w Komunii świętej;
- fakt uczestnictwa Maryi w ofierze Chrystusa, która uobecniana się w czasie celebracji Eucharystii;
- postawę adoracji Syna.

Wyróżnienie wymienionych aspektów odwołuje się do nie tak dawnej historii Kościoła, należy bowiem zauważyć, że Rok Niepokalanej zbiegał się z rokiem Eucharystii (obchodzono je w latach 2004-2005). Wskazuje też na związek Maryi z tajemnicą ustanowienia Eucharystii i pozwala poznawać to misterium „w szkole Maryi”¹. Maryja przyczynia się do wzrostu wiary w tajemnicę eucharystyczną², natomiast Eucharystia pozwala zakosztować eschatologicznego celu, który stał się udziałem Maryi po Jej wniebowzięciu (por. SC 33). Chociaż nie była Ona obecna w wieczniku w Wielki Czwartek, to ustanowienie Eucharystii stało się możliwe dzięki Niej, bowiem sakrament ten jest kontynuacją wcielenia, którego nie można

¹ Benedykt XVI, *List do biskupów hiszpańskich* (19 maja 2005 r.), OR 26 (2005) nr 7-8, s. 4-5.

² Tenże, *Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański* (10 czerwca 2007 r.), OR 28 (2007) nr 7-8, s. 52.

oddzielić od Maryi, a w konsekwencji również Eucharystii nie można oddzielić od Maryi³.

Więź między Jezusem i Maryją szczególnie widoczna jest w tajemnicy Eucharystii, co zauważono już w pierwszych wiekach, kiedy pojawia się myśl o tożsamości Ciała zrodzonego z Maryi z Ciałem Chrystusa w Eucharystii. Jako przykłady przez Benedykta XVI przytoczeni zostali autorzy, tacy jak: św. Hilary z Poitiers, św. Piotr Damiani i źródło pt. *Sacramentarium Bergamense*⁴ oraz św. Augustyn, św. Jan Damasceński, św. Cyryl Aleksandryjski czy św. Tomasz z Akwinu⁵. Od Niej „Syn Boży wziął ciało i krew”, o czym mówi hymn *Ave verum corpus natum de Maria Virgine (Witaj, Jezu, Synu Maryi, Tyś jest Bóg prawdziwy w świętej Hostyi)*⁶, kończący się podkreśleniem, że Jezus jest Synem Maryi. Natomiast w inwokacji *O Iesu dulcis, o Iesu pie, o Iesu fili Mariae!* Maryja ukazana jest jako ta, która nosząc Chrystusa w swym łonie, była żywym „tabernakulum” i może Ona wypraszać zdolność troski o braci, zwłaszcza ubogich⁷. Na ołtarzu Ciało zrodzone z Dziewicy (*verum Corpus natum de Maria Virgine*) staje się obecne (por. SC 96) i dzięki temu w liturgii wyznawana jest prawda o dziewictwie Matki Bożej. Jest ono także akcentowane w hymnie *Te Deum* w słowach: „*Tu ad liberandum suscepturus hominem, non horruisti Virginis uterum* – Tyś Rodzica Syn z wiek wieka, by świat zbawić swoim zgonem, przyoblókłszy się w człowieka, nie wzgardziłeś Panny łonem”⁸. Wcielenie jest zatem ukierunkowane na Eucharystię i są one nierozdzielne. Obie te tajemnice – wcielenie i Eucharystia – są tajemnicami obecności Boga pośród ludzi.

Maryja obecna w tajemnicy wcielenia, jest również obecna w tajemnicy Eucharystii, która bywa określana terminem *incarnatio continua*. Dlatego J. Ratzinger słowa: „Ofiary ani daru nie chciałeś, ale Mi utworzyłeś ciało” (Hbr 10, 5) odnosi tak do wcielenia, jak i do Eucharystii, która jest „sakramentalnym przedłużeniem tajemnicy wcielenia”. Obie te tajemnice dokonują się dzięki działaniu Ducha Świętego, „za sprawą Ducha Świętego”. Podobnie widoczna jest obecność Maryi w obu tych tajemnicach⁹.

Tajemnica wcielenia ma coś wspólnego z epiklezą, czyli modlitwą o zesłanie Ducha Świętego na dary ofiarne w celu ich przeistoczenia i na uczestniczących

³ B. Ferdek, *Nasza Siostra – Córą i Matką Pana. Mariologia jako przestrzeń syntezy dogmatyki*, Świdnica 2007, s. 182.

⁴ Benedykt XVI, *Orędzie Ojca Świętego na XVI Światowy Dzień Chorego* (11 stycznia 2008 r.), OR 29 (2008), nr 3, s. 4-5; W. Torchalski, *Obecność Maryi w misterium Chrystusa i Kościoła w myśli teologicznej Józefa Ratzingera – Benedykta XVI*, mps, Kraków 2017, s. 102.

⁵ B. Ferdek, *Nasza Siostra – Córą i Matką Pana*, s. 113-114.

⁶ Tamże, s. 111.

⁷ Benedykt XVI, *Modlitwa niedzielna z papieżem* (25 maja 2008 r.), OR 29 (2008) nr 7-8, s. 42.

⁸ W. Torchalski, *Obecność Maryi w misterium Chrystusa i Kościoła*, s. 60-61.

⁹ B. Ferdek, *Nasza Siostra – Córą i Matką Pana*, s. 113-117.

w liturgii celem ich uświęcenia i zjednoczenia¹⁰. Realizm wcielenia stanowi warunek realizmu Eucharystii. W obu tych tajemnicach współistnieje to, co ludzkie i to, co Boskie – w Eucharystii współistnieje Ciało i Krew Chrystusa i chleb i wino. Jednak eucharystyczne Ciało Chrystusa to ciało uwielbione, a nie zwykające ludzkie ciało¹¹.

Słowa konsekracji zawierają każdy z wymiarów Eucharystii. Wskazują, że jest ona ofiarą, uczą oraz akcentują jej wymiar eschatologiczny. Tymi wymiarami żyła Maryja i z tego względu św. Jan Paweł II nadał Jej tytuł „Niewiasty Eucharystii”, zaznaczając także, że jest Nią w całym swym życiu (por. EdE 53)¹².

Chrystus – „chleb żywy” wziął od Maryi ludzkie ciało, a po zakończeniu ziemskiego życia Dziewicy Jej ciało wziął do nieba¹³. Maryja jako Niewiasta Eucharystii pomaga poznać Chrystusa, prowadzi na spotkanie ze swym Synem, który w Najświętszym Sakramencie pozostaje z Kościołem aż do końca czasów (por. Mt 28, 20)¹⁴.

Spojrzenie na Maryję jako Niewiastę Eucharystii przypomina o wezwaniu do Jej naśladowania, do uczenia się od Niej ufności, ofiarności, dziękczynienia i uwielbienia Boga¹⁵. Jest Ona również „najwierniejszą ikoną samego Kościoła” i jest dla niego wzorem życia eucharystycznego (por. SC 96). Eucharystia pozwala zakosztować eschatologicznego celu, który jest już udziałem Maryi wniebowziętej (por. RM 41). Życie Maryi jest skoncentrowane na Eucharystii już przed Ostatnią Wieczerzą i w tej materii jest wzorem dla Kościoła¹⁶.

1. Maryja i liturgia mszalna

W czasie sprawowania Mszy świętej Maryja jest wspominana w kanonie zarówno w liturgii zachodniej, jak i w liturgii obrządków wschodnich (por. SC 96). Przy sprawowaniu Eucharystii zawsze obecna jest Maryja¹⁷. Podkreśla to modlitwa eucharystyczna – Kanon Hipolita Rzymskiego. Jej tekst wskazuje, że Eucharystia to *incarnatio continua* (ciągłe wcielenie), a więc zasadne jest pytanie

¹⁰ K. Staniecki, *Epikleza*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. IV, Lublin 1985, kol. 1028; B. Ferdek, *Nasza Siostra – Córą i Matką Pana*, s. 116.

¹¹ B. Ferdek, *Nasza Siostra – Córą i Matką Pana*, s. 117-118.

¹² Por. Benedykt XVI, *Orędzie Ojca Świętego na XVI Światowy Dzień Chorego* (11 stycznia 2008 r.), s. 4-5; B. Ferdek, *Nasza Siostra – Córą i Matką Pana*, s. 140.

¹³ Tenże, *Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański* (16 sierpnia 2009 r.), OR 30 (2009) nr 10, s. 42-43; tenże, *Modlitwa niedzielną z papieżem* (25 maja 2008 r.), OR 29 (2008) nr 7-8, s. 42.

¹⁴ Tenże, *List Benedykta XVI do biskupów hiszpańskich* (19 maja 2005 r.), s. 4-5.

¹⁵ A. Wojtczak, *Serva Domini. Z maryjnego nauczania Benedykta XVI*, Poznań 2013, s. 139-140.

¹⁶ W. Torchalski, *Obecność Maryi w misterium Chrystusa i Kościoła*, s. 103.

¹⁷ Benedykt XVI, *Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański* (11 września 2005 r.), OR 27 (2006) nr 1, s. 54-55.

o obecność Maryi w tej tajemnicy, choć jest ona inna od obecności Jezusa (to obecność Osoby Boskiej o dwóch naturach – boskiej i ludzkiej) i od obecności innych świętych. Maryja bowiem jak Syn ma ciało uwielbione, ale nie jest obecna substancjalnie – jedynie Ciało Chrystusa jest obecne na ołtarzu substancjalnie¹⁸. Maryja jest wspomniana także w Kanonie rzymskim jako pierwsza ze świętych. W drugiej i czwartej modlitwie eucharystycznej jako dzieło zbawcze wspomniane jest wcielenie. Dla drugiej modlitwy eucharystycznej podstawą była modlitwa Hipolita¹⁹.

Można też wspomnieć, że we wschodniej liturgii pięć z dwunastu największych świąt to święta Maryjne, a także wiele ze świąt mniejszych ma charakter Maryjny. Natomiast w obrzędzie przygotowania darów w liturgii wschodniej jedna z cząstek chleba symbolizuje Matkę Jezusa, a anafory, czyli modlitwy eucharystyczne, ukazują Ją jako „najpiękniejszego członka Kościoła”²⁰.

Maryja pomaga spotykać Syna zwłaszcza w liturgii eucharystycznej, w której karmi On słowem i Ciałem²¹. Miłość Boga do ludzi, na którą wskazuje Maryja, jest szczególnie doświadczalna w liturgii, zwłaszcza w liturgii eucharystycznej uobecniającej misterium Chrystusa²². Także liturgia prawosławna, jak już wcześniej wspomniano, przypomina o szczególnym miejscu Maryi we wspólnocie nie tylko zgromadzonych wierzących, ale i we wspólnocie świętych. Dlatego można mówić o „eucharystycznym macierzyństwie Maryi”, ponieważ sprawowanie Eucharystii ma szczególne znaczenie w budowaniu Kościoła²³. Tę bliskość Maryi i Eucharystii akcentuje też Akatyst, który nadaje Matce Pana tytuł „Dawczyni nieustannej manny i Życia świętej uczy”²⁴.

Matka Boża jest w Eucharystii i dla Eucharystii, ale i Eucharystia jest dla Niej²⁵. Msze o Matce Bożej zwracają na udział Maryi w Bożym planie odkupienia zrealizowanym przez Jej Syna²⁶. Jak nie można oddzielić Maryi od wcielenia, tak i nie można oddzielić Jej od Eucharystii. Obie tajemnice dokonują się dzięki Duchowi Świętemu. Realizm wcielenia w konsekwencji prowadzi do realizmu obecności Chrystusa w Eucharystii²⁷. Eucharystia jest konsekwencją wcielenia,

¹⁸ B. Ferdek, *Nasza Siostra – Córka i Matką Pana*, s. 119-120.

¹⁹ A. Napiórkowski, *Maryja jest piękna. Zarys mariologii i maryjności*, Kraków 2016, s. 200.

²⁰ Tamże, s. 245.

²¹ Benedykt XVI, *Przemówienie podczas spotkania z seminarzystami* (Kolonia, 19 sierpnia 2005 r.), OR 26 (2005) nr 10, s. 19.

²² Tenże, *Przemówienie do chorych z okazji Światowego Dnia Chorego* (11 lutego 2006 r.), OR 27 (2006) nr 4, s. 13.

²³ A. Napiórkowski, *Kościół w Maryi. Maryja w Kościele*, Kraków – Kielce 2016, s. 147.

²⁴ B. Ferdek, *Nasza Siostra – Córka i Matką Pana*, s. 111.

²⁵ Tamże, s. 121.

²⁶ A. Napiórkowski, *Maryja jest piękna*, s. 201.

²⁷ B. Ferdek, *Nasza Siostra – Córka i Matką Pana*, s. 121-122.

bo w Niej „Słowo stało się ciałem” (J 1, 14), by móc powiedzieć „Ciało moje jest prawdziwym pokarmem” (J 6, 55) i dać spożywającym je obietnicę życia wiecznego i wskrzeszenia w dniu ostatecznym (J 6, 54)²⁸.

Sprawowanie Eucharystii zbliża do „uroczystego zgromadzenia Kościoła pierworodnych, którzy są zapisani w niebiosach”. Z Maryją zmierzamy na spotkanie z „Pośrednikiem Nowego Testamentu” – Jezusem Chrystusem (por. Hbr 12, 22-24). Ojciec niebieski przypieczętował przymierze krwią Syna, który umarł i zmartwychwstał. Bóg, który w Maryi stał się człowiekiem, pragnie wejść także w nasze życie²⁹. Zaprasza On każdego człowieka do oddania serca i ciała, całego życia tak, jak uczyniła to Maryja, aby Jej Syn mógł zamieszkać w świecie. Powiedzenie „tak” na wzór Maryi prowadzi do tajemniczej wymiany w każdym człowieku, ponieważ Eucharystia jest zaproszeniem do uczestniczenia w bóstwie Chrystusa, który przyjął nasze człowieczeństwo. Chrystus jest Głową Kościoła, a ludzie – członkami, On jest winnym krzewem, a wierzący – pędami. Należy przyjmować to, co On wysłużył na krzyżu i wraz z Maryją uczestniczyć ze świętymi w wiecznej radości³⁰.

2. Przyjmująca Jezusa

Maryja, przyjmawszy Jezusa do swego łona, stała się „żywym tabernakulum Eucharystii” i może uczyć wiary w tajemnicę Najświętszego Sakramentu³¹. Maryja – Niewiasta eucharystyczna – może pomóc w drodze do niebieskiego celu, do którego zmierzamy karmiąc się Chlebem eucharystycznym³². Maryja uczy, jak wejść w Komunię z Chrystusem, bowiem ofiaruje Mu swoje ciało i krew, jest „żywym namiotem Słowa”³³.

Sprawowanie Eucharystii jest też zwróceniem się do Matki Bożej, która po śmierci Jezusa przyjmuje w ramiona ofiarowane, już martwe ciało Syna, który umiłował ludzi „do końca” (por. J 13, 1; SC 33). Przyjęcie Jezusa przez Maryję jest przykładem dla wszystkich wierzących, którzy są zaproszeni do przyjęcia Go i oddania Mu siebie. Dzięki temu Chrystus może zamieszkać w świecie i tworzyć

²⁸ Tamże, s. 130.

²⁹ Benedykt XVI, *Homilia podczas Mszy św. na błoniach w Montorso* (Loreto, 2 września 2007 r.), OR 28 (2007) nr 10-11, s. 9-11.

³⁰ Tenże, *Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański* (16 sierpnia 2009 r.), OR 30 (2009) nr 10, s. 42-43.

³¹ Tenże, *Orędzie Ojca Świętego na XVI Światowy Dzień Chorego* (11 stycznia 2008 r.), s. 4-5.

³² Tenże, *Homilia podczas Mszy św. w uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa* (11 czerwca 2009 r.), OR 30 (2009) nr 10, s. 11.

³³ Tenże, *Homilia podczas Mszy św. w uroczystość Bożego Ciała* (26 maja 2005 r.), OR 26 (2005) nr 7-8, s. 24.

Kościół, który jest Jego ciałem w historii³⁴. Maryja zaś uczy przyjmowania Komunii świętej, by w zjednoczeniu z Nią obejmować drzewo życia, jakim jest krzyż i wypowiadać nasze „amen”, nasze „tak” Chrystusowi – Miłości, który był ukrzyżowany i zmartwychwstał³⁵. Maryja jest wzorem otwierania się na zbawienie³⁶. Przyjęcie Chrystusa, które dokonało się w Maryi, jest też udziałem, w różnym stopniu, każdego wierzącego. Aby mógł On mieszkać w świecie, konieczne jest jednoczenie się z Nim w Eucharystii³⁷.

Wreszcie w dniu Pięćdziesiątnicy Maryja uczy przyjmowania Chrystusa, ponieważ uczniowie sprawowali wtedy pamiętkę ostatniej wieczerzy, zaś we wniebowzięciu doświadczą obietnicy danej karmiącym się Ciałem i Krwią Pana (por. J 6, 54)³⁸.

Kościół symbolizowany przez niewiastę, która jest nękana przez nieprzyjaciela przedstawionego w postaci smoka (Ap 12, 3), jest karmiony przez Chrystusa słowem Bożym i Eucharystią. Kościół jak lud wybrany w czasie wędrówki przez pustynię doświadcza prześladowań, ale dzięki temu pokarmowi odnosi zwycięstwo³⁹. W tym zwycięstwie uczestniczy Maryja wzięta do nieba – do miejsca, z którego zstąpił Jezus, który mówi o sobie, że jest „chlebem żywym, który zstąpił z nieba”, czyli pokarmem zawierającym życie samego Boga (por. J 6, 51)⁴⁰. Maryja nosiła Jezusa-Dziecię jako bezbronną istotę i w taki sposób jest On nam dany w Eucharystii, byśmy przyjmowali Go z miłością jak Jego Matka oraz nieśli Go ludziom⁴¹.

3. Uczestnicząca w ofierze Syna

„Maryja jest pierwszą, która w pełni złączyła się z ofiarą Chrystusa i przyjęła ją dla całego Kościoła” (por. SC 33)⁴². Jest obecna przy sprawowaniu Eucharystii

³⁴ Benedykt XVI, *Orędzie Ojca Świętego na XVI Światowy Dzień Chorego* (11 stycznia 2008 r.), s. 4-5.

³⁵ Tenże, *Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański* (Rzym, 11 września 2005 r.), OR 27 (2006) nr 1, s. 54-55.

³⁶ W. Torchalski, *Obecność Maryi w misterium Chrystusa i Kościoła*, s. 114.

³⁷ Benedykt XVI, *Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański* (16 sierpnia 2009 r.), OR 30 (2009) nr 10, s. 42-43.

³⁸ B. Ferdek, *Nasza Siostra – Córą i Matką Pana*, s. 120.

³⁹ Benedykt XVI, *Przemówienie na placu Hiszpańskim* (8 grudnia 2011 r.), OR 33 (2012) nr 11, s. 33-34.

⁴⁰ Tenże, *Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański* (16 sierpnia 2009 r.), OR 30 (2009) nr 10, s. 42-43.

⁴¹ Tenże, *Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański* (9 września 2007 r.), OR 28 (2007) nr 10-11, s. 26-27

⁴² I. Smentek, „*Błogosławiona, która uwierzyła*”, s. 88.

tak, jak była obecna pod krzyżem i dlatego może uczyć rozumienia, przeżywania wiernie i z miłością Mszy świętej oraz przyjmowania Komunii świętej. Wraz z Nią możemy „obejmować drzewo krzyża”, które jest narzędziem zbawienia. Doskonale zjednoczyła się Ona ze swym Synem i zapoczątkowała uczestnictwo Kościoła w ofierze Zbawiciela (por. EE 57)⁴³. W Dziewicy Maryi znajdujemy przykład wypełnienia zachęty skierowanej do wierzących, by w każdej chwili sprawowali duchowy kult, który dokonuje się przez składanie miłej Bogu ofiary z siebie (por. SC 33).

Wymiar ofiarniczy Eucharystii Maryja przeżywała przez całe życie – już wtedy, gdy zaniósła Jezusa do świątyni, „by przedstawić Go Panu” (por. Łk 2, 22) i otrzymała proroctwo Symeona, że będzie On „znakiem sprzeciwu” i „miecz” przeszyje Jej duszę (por. Łk 2, 34-35). Ta ofiara znalazła swoje ukoronowanie na krzyżu, co opiewa sekwencja *Stabat Mater*. Zatem całe życie Matki stanowiło „antycypowaną Eucharystię”⁴⁴, co ma swoją kontynuację w Kościele sprawującym Najświętszą Ofiarę w łączności z Maryją (por. KKK 1370)⁴⁵.

Maryja przedstawiona jako *Pieta* to kobieta w średnim wieku, Jej powieki są ciężkie od częstego płaczu, spojrzenie zamyślane, trzymając ciało Jezusa noszące ślady ukrzyżowania, rozważa o minionych wydarzeniach. Często figura ta umieszczana była na ołtarzu, a Jezus zwisającą lewą ręką wskazywał na to, co się na nim dokonuje podczas sprawowania najświętszej ofiary⁴⁶. Maryja ofiaruje Syna, który jest „chwałą ludu swego, Izraela”, „światłem na oświecenie pogan” i „znakiem, któremu sprzeciwiać się będą” (por. Łk 2, 32. 34) i Jej duszę przenika miecz boleści. Jej udział w tajemnicy zbawienia nie kończy się więc na tajemnicy wcielenia, lecz ma dopełnienie w bolesnym uczestnictwie w męce i śmierci Syna, kiedy to „ofiarowuje Go Bogu jako prawdziwego Baranka, który gładzi grzechy świata”⁴⁷. Jednocząc się z Synem, Maryja godzi się na ofiarowanie zrodzonej z siebie Żertwy i wtedy zostaje przez Niego dana ludowi jako Matka (por. J 19, 26-27). Dlatego zawsze, gdy przy sprawowaniu Eucharystii uobecnia się ofiara Ciała i Krwi Syna Bożego, zwracamy się do Maryi, która łącząc się z ofiarą Chrystusa, przyjęła ją dla całego Kościoła. „Maryja inauguruje uczestnictwo Kościoła w ofierze Odkupiciela” (SC 33) oraz uczy stawania się wolnymi od siebie samych⁴⁸.

⁴³ Benedykt XVI, *Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański* (11 września 2005 r.), OR 27 (2006) nr 1, s. 54-55; I. Smentek, „*Błogosławiona, która uwierzyła*”, s. 88.

⁴⁴ B. Ferdek, *Nasza Siostra – Córka i Matką Pana*, s. 141.

⁴⁵ Por. I. Smentek, „*Błogosławiona, która uwierzyła*”. *Idee przewodnie mariologii Benedykta XVI*, „Warszawskie Studia Teologiczne” 25 (2012) nr 1, s. 93.

⁴⁶ Benedykt XVI, *Nieszpory maryjne przed „Wallfahrtskapelle”* (Etzelsbach, 23 września 2011 r.), OR 31 (2011) nr 12, s. 24-25.

⁴⁷ Tenże, *Homilia podczas Mszy św. w święto Ofiarowania Pańskiego* (2 lutego 2006 r.), s. 23-24.

⁴⁸ Benedykt XVI, *Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański* (9 września 2007 r.), s. 26-27.

Eucharystia stanowi antycypację godziny Jezusa – godziny krzyża. Przychodzi On na prośbę Kościoła i Jego Matki⁴⁹. Godzina Jezusa była antycypowana w czasie pierwszego znaku dokonanego na prośbę Maryi w Kanie Galilejskiej, tak jak każda Eucharystia jest antycypacją tejże godziny⁵⁰. Jezus podczas ostatniej wieczerzy już dokonuje dzieła Kalwarii. Poprzez przyjęcie śmierci na krzyżu akt przemocy staje się aktem ofiary, a potem Jego śmiertelne ciało staje zmartwychwstałym, a przemianą jest także transsubstancjacja⁵¹. Obecność Maryi pod krzyżem jest porównywalna z obecnością wiernych na Mszy świętej Jej obecność niczego nie dodaje odkupieńczemu działaniu Chrystusa⁵². Natomiast Jej Wniebowzięcie jest znakiem nadziei na osiągnięcie w sensie eschatologicznym tego, czego pozwala zakosztować Eucharystia (por. SC 33). Maryja wniebowzięta, uczestnicząca w owocach zmartwychwstania Pana, osiągnęła już to, co antycypowane w Eucharystii⁵³.

Miłością Maryi otoczeni są też ci, którzy ofiarę Jej Syna składają na ołtarzu – kapłani. Jest Ona dla nich Matką, ponieważ przypominają Jej Syna, który jest największą miłością Jej serca i sakramentalnie z Nim się utożsamiają⁵⁴, a sprawowanie Eucharystii i sakramentu pojednania jest dla kapłanów radością⁵⁵.

Maryja w Kanie Galilejskiej sługom poleciła, by czynili wszystko, co Jezus poleci (J 2, 5). W encyklice *Ecclesia de Eucharistia* szósty rozdział został zatytułowany *W szkole Maryi „Niewiasty Eucharystii”*, a szkoła ta w szczególności dotyczy biskupów i prezbiterów. Odnosi się to zwłaszcza do słów konsekracji, które mają stawać się stylem kapłańskiego życia⁵⁶. Maryja jest wzorem życia eucharystycznego, jest nauczycielką stawania się ludźmi Eucharystii i Kościoła, czyli do oddania Bogu całego życia, by uobecnić Go w świecie (por. SC 96)⁵⁷. Maryja staje się więc „pamiętką” po Jezusie obecną w Eucharystii⁵⁸.

⁴⁹ Tenże, *Homilia podczas Mszy św. w sanktuarium maryjnym* (Altötting, 11 września 2006 r.), s. 22-23.

⁵⁰ A. Wojtczak, *Serva Domini*, s. 253; M. G. Masciareli, *Znak Niewiasty. Maryja w teologii Josepha Ratzingera*, Kraków 2008, s. 205.

⁵¹ W. Torchalski, *Obecność Maryi w misterium Chrystusa i Kościoła*, s. 98-99.

⁵² A. Napiórkowski, *Maryja jest piękna*, s. 158.

⁵³ I. Smentek, *„Błogosławiona, która uwierzyła”*, s. 101.

⁵⁴ Benedykt XVI, *Audienca generalna* (12 sierpnia 2009 r.), OR 30 (2009) nr 10, s. 32.

⁵⁵ Benedykt XVI, *Akt zawierzenia i poświęcenia kapłanów Niepokalanemu Sercu Najświętszej Maryi Panny* (Fatima, 12 maja 2010 r.), OR 31 (2010) nr 7, s. 14-15.

⁵⁶ B. Ferdek, *Nasza Siostra – Córka i Matką Pana*, s. 140.

⁵⁷ Por. G. Bachanek, *Maryja wzorem życia chrześcijańskiego w nauczaniu Benedykta XVI, „Salvatoris Mater”* 19 (2017) nr 1-4, s. 208-209.

⁵⁸ W. Torchalski, *Obecność Maryi w misterium Chrystusa i Kościoła*, s. 104.

4. Adorująca Syna

Benedykt XVI prosi, by Maryja – Niewiasta Eucharystii – wprowadzała wierzących w „tajniki prawdziwej adoracji”. Jej serce jest pełne pokory i prostoty, skupione na tajemnicy Jezusa, wielbi w Nim obecność Boga i odkupieńczą miłość⁵⁹. Przed Najświętszym Sakramentem możliwe jest doświadczenie szczególnego zjednoczenia duchowego wiernych z Maryją, dzięki której są zdolni do kontemplowania Syna Bożego obecnego w Eucharystii.

Przyjęcie Jezusa nie powinno być ograniczone do momentu Komunii świętej, bowiem pozostaje On obecny w Hostii, w której oczekuje człowieka, by Go adorował⁶⁰. „Eucharystia jest tajemnicą obecności” (MND 16). Jest to tajemnica obecności Pana na ziemi także po Jego wejściu do chwały⁶¹. Eucharystia to obecność Chrystusa. Prawdą tą żyła Maryja⁶². Jej pełna adoracji postawa jest wzorem dla kapłanów dokonujących przeistoczenia i ukazujących postaci eucharystyczne Ludowi Bożemu⁶³. Od Maryi można uczyć się stawania się ludźmi Eucharystii i Kościoła, stawania się „nieskalanymi” przed obliczem Pana (por. Kol 1, 21; Ef 1, 4; SC 96).

*

Podsumowując rolę Maryi w tajemnicy Eucharystii, wypowiadając bezwarunkowe „tak” całkowicie powierza się Ona w Boże ręce. Dlatego mogła Ona przyjąć Syna Bożego w sobie i dać Go światu. Podobnie i uczestnicząc we Mszy świętej, wierzący są obdarowani Chrystusem. Przyjęcie Komunii świętej to okazja do noszenia w sobie Zmartwychwstałego na wzór Maryi noszącej Go w swoim łonie jako istotę całkowicie uzależnioną od matczynej miłości matczynej. Podobnie i w Eucharystii Chrystus całkowicie oddaje się wierzącym i oddajemy Mu nasze istnienie, jak Maryja poświęciła życie Synowi. Dlatego z naszej codzienności, w którą wchodzi Chrystus w Eucharystii, podobnie jak Maryja mamy być narzędziem miłości Boga i świątynią Ducha Świętego⁶⁴.

⁵⁹ Benedykt XVI, *Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański* (10 czerwca 2007 r.), s. 52.

⁶⁰ Tenże, *Homilia podczas Mszy św. w sanktuarium maryjnym* (Altötting, 11 września 2006 r.), s. 22-23.

⁶¹ W. Torchalski, *Obecność Maryi w misterium Chrystusa i Kościoła*, s. 103.

⁶² B. Ferdek, *Nasza Siostra – Córka i Matką Pana*, s. 144.

⁶³ Benedykt XVI, *Przemówienie podczas spotkania z zakonnikami, zakonnice, seminarzystami i przedstawicielami ruchów kościelnych* (Częstochowa, 26 maja 2006 r.), s. 25-26.

⁶⁴ Benedykt XVI, *Rozważanie przed modlitwą Anioł Pański* (9 września 2007 r.), s. 26-27.